

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії "Летичівське лісове господарство" ДП "Ліси України" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

10 жовтня 2024 року

селеще Летичів Хмельницької області

Нами, завідувачем сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Ігорьом МАЛІЦЬКИМ, (на підставі листа філії "Летичівське лісове господарство" ДП "Ліси України" (далі - філія "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України") від 04 жовтня 2024 року за № 224), головним лісничим філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України" Олександром Штойко та інженером охорони та захисту лісу філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України" Олександром АЙЗЕНКОМ в період з 08.10.2024 по 10.10.2024 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України".

Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2020 року ДП "Летичівське ЛГ", представленого для лісопатологічного обстеження та причини призначення заходів та ступеня пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Ступінь пошкодження насаджень
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Бохинське	1	16	7.6		7.6	9ДЗ1СЗ	67	0.70	1	23	26	300	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, заболонник дубовий, вусач дубовий малий, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ	середній
Бохинське	2	16	10.7		10.7	10ДЗ+БП+ГЗ	67	0.70	2	21	24	230	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та ГЗ, поперечний рак дуба, бактеріальна водянка БП	середній
Бохинське	14	19	14.0		12.1	10СЗ+КЛГ / 10ГЗ+ЧШ	94 35	0.35 0.30	1	28 17	40 16	260 60		ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі КЛГ, некроз ГЗ	середній

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Бохнянське	26	26	16.5		16.5	3Д32ГЗ 1КЛГЗЯЗ 1ЛПД+ БП	74	0.75	2	23	26	265	4	ВСР	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та КЛГ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ та ЛПД, бактеріальна водянка БП	слабкий
Бохнянське	32	30	2.4		2.4	10ДЗ+ГЗ	89	0.60	2	25	36	255	4	ВСР	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та ГЗ, поперечний рак дуба	середній
Бохнянське	37	4	6.1		6.1	6Д33ГЗ 1ЛПД+ БП+ОС	90	0.75	1	26	36	280	4	ВСР	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, ГЗ та ОС, поперечний рак дуба, бактеріальна водянка БП	слабкий
Бохнянське	40	16	1.5		1.5	8Д32ГЗ	94	0.70	2	24	36	270	4	ВСР	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та ГЗ, поперечний рак дуба	слабкий
Бохнянське	46	2	3.7		3.7	9Д31ГЗ	89	0.70	1	26	32	330	4	ВСР	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та ГЗ, поперечний рак дуба	слабкий
Бохнянське	50	4	15.6		15.6	7Д33ГЗ+ КЛГ+БП	91	0.70	2	25	32	260	4	ВСР	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, ГЗ та КЛГ, поперечний рак дуба, бактеріальна водянка БП	слабкий
Разом ВСР по лісництву					76.2											
Головченецьке	8	4	13.4		13.4	7Д33ГЗ+ ОС+БП	81	0.70	1	25	32	270	4	ВСР	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, ГЗ та ОС, поперечний рак дуба, бактеріальна водянка БП	слабкий
Головченецьке	14	16	12.0		12.0	8Д32ГЗ+ ЧШ+БП+ ЯЗ+КЛГ+ ЛПД	67	0.70	1	24	30	230	4	ВСР	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, ГЗ, ЯЗ та ЧШ, поперечний рак дуба, бактеріальна водянка БП	слабкий

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Козачківське	4	1	5.5		5.5	6ДЗ 4ЛПД +ЯЗ	54	0.70	1	21	24	235	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, поперечний рак дуба	середній
Козачківське	4	3	2.5		2.5	9С31ЯВ	54	0.75	1Б	25	28	360	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, кореневі та стовбурові гнилі ЯВ	середній
Козачківське	14	7	5.7		5.7	5ДЗ5ГЗ+ ЯЗ+КЛГ +ЛПД	64	0.70	1А	25	30	220	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, ГЗ, ЯЗ та КЛГ, поперечний рак дуба	середній
Козачківське	14	14	1.0		1.0	7ГЗ2ЯЗ 1ДЗ+КЛГ	84	0.70	2	23	24	250	3	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ	середній
Козачківське	15	4	2.0		2.0	8ДЗ2ГЗ	94	0.60	2	26	36	220	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та ГЗ, поперечний рак дуба	середній
Козачківське	23	1	7.5		7.5	5ДЗ3ГЗ 1ЯЗ1КЛГ	64	0.80	1А	24	28	280	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ	середній
Козачківське	32	20	0.4		0.4	7КЛГ2ЯЗ 1ГЗ	39	0.75	1А	21	20	220	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі КЛГ, ЯЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ	середній
Козачківське	32	21	2.0		2.0	7КЛГ2ЯЗ 1ГЗ	39	0.75	1А	21	20	200	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі КЛГ, ЯЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ	середній
Козачківське	32	22	1.1		1.1	6ЯЗ2ДЗ 1ЯВ1ГЗ +ЛПД	54	0.75	1	24	28	260	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ЯВ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	сильний
Козачківське	32	29	1.5		1.5	8ДЗ 1ЛПД 1БРС	94	0.70	1	27	36	370	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, трутовик несправжній дубовий, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та БРС, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	слабкий

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Козачківське	32	30	0.9		0.9	4ДЗ 6ЛПД	89	0.75	1	26	32	330	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та ЛПД, поперечний рак дуба	слабкий
Козачківське	32	32	2.8		2.8	8ГЗ1ЯЗ 1БРС+ БП	55	0.80	3	18	16	200	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ГЗ та БРС, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ, бактеріальна водянка БП	слабкий
Козачківське	32	34	0.6		0.6	8ДЗ 1ЛПД 1БРС	94	0.70	1	27	36	370	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, трутовик несправжній дубовий, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ та БРС, поперечний рак дуба, некроз ЛПД	слабкий
Козачківське	33	2	8.6		8.6	5БПЗГЗ 1ЯЗ1ОС	59	0.80	1	24	28	270	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ГЗ та ОС, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ, бактеріальна водянка БП	слабкий
Козачківське	33	4	1.7		1.7	4ДЗ5ГЗ 1ЯЗ+БП +ОС	64	0.70	1А	24	28	200	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ОС, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	слабкий
Козачківське	33	8	3.5		3.5	6ГЗ1ЯЗ 2КЛГ 1ВЛГ	49	0.70	2	19	20	170	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ГЗ, ВЛГ та КЛГ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	середній
Козачківське	35	19	0.7		0.7	10ДЗ	89	0.65	1	26	34	300	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, поперечний рак дуба	середній
Козачківське	35	23	0.5		0.5	10ДЗ	84	0.70	1	26	32	330	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, несправжній дубовий трутовик, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, поперечний рак дуба	сильний
Козачківське	36	4	2.6		2.6	7ЯЗ1БП 2ДЗ+ГЗ +ЯЛЕ	79	0.65	1	26	32	270	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, короїд-друкар, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ, бактеріальна водянка БП	сильний

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Козачківське	38	5	1.7		1.7	7Я32ГЗ 1КЛГ +БП	59	0.75	1А	25	28	270	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ГЗ та КЛГ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ, бактеріальна водянка БП	сильний
Козачківське	48	11	7.3		7.3	5Г31ДЗ 2Я31КЛГ 1БП+ВЛГ	54	0.80	2	21	20	270	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ГЗ, КЛГ та ВЛГ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ, бактеріальна водянка БП	сильний
Разом ВСП по лісництву					60.1											
Вовковинське	7	13	1.0		1.0	5Я34ГЗ 1КЛГ+ ЛПД+ДЗ	84	0.75	1	28	36	310	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ	сильний
Вовковинське	22	4	4.3		4.3	4Г32БП 2Я31ДЗ 1ОС+ЧШ	49	0.80	2	19	18	250	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ГЗ та ОС, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ, бактеріальна водянка БП	сильний
Вовковинське	22	5	13.1		13.1	6Д31ЯЗ 2Г31БП +КЛГ	64	0.70	1	23	28	250	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, короїд-друкар, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ, бактеріальна водянка БП	середній
Вовковинське	40	21	12.8		12.8	5Д32ЯЗ 3ГЗ	68	0.70	1	24	32	260	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ та ГЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	середній
Вовковинське	41	17	10.0		10.0	5Д33ГЗ 1КЛГ 1ЛПД+ ЯЗ+ЧШ	67	0.75	1А	25	28	280	4	ВСП	заболонник дубовий, вусач дубовий малий, кореневі та стовбурові гнилі ДЗ, поперечний рак дуба, халаровий некроз ЯЗ	середній
Вовковинське	42	6	2.2		2.2	7Д32ГЗ 1ЯЗ	86	0.70	1	26	40	290	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	середній

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Вовковинське	42	12	5.0		5.0	7ДЗ2ГЗ 1ЯЗ	94	0.60	1	27	44	250	4	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, заболонник дубовий, вусач дубовий малий, комплекс златок, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ, ДЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	середній
Вовковинське	46	46	1.6		1.6	8ЯЗ2ГЗ+ ДЗ	59	0.70	1А	25	30	260	3	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, поперечний рак дуба, некроз ГЗ	сильний
Вовковинське	46	47	1.1		1.1	8ЯЗ2ГЗ+ ДЗ	59	0.70	1А	25	30	260	3	ВСП	лубоїди ясеневі малий та великий, кореневі та стовбурові гнилі ЯЗ та ГЗ, халаровий некроз ЯЗ, некроз ГЗ	сильний
Разом ВСП по лісництву					51.1											
Всього ВСП по філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України"					285.9											

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбуровий шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України" ДП складає 285,9 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
лубоїди соснові малий та великий		31.7	0.4	32.1
короїд-друкар				0.0
заболонник дубовий	118.5	49.8	0.5	168.8
лубоїди ясеневі малий та великий	29.6	34.7	20.7	85.0
Разом	148.1	116.2	21.6	285.9

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою СЗ та ЯЛЕ є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor* Hart.), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda* L.) в стадії затухання, в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* Gyll.) та короїд-стенограф (*Ips sexdentatus* Boern.) в стадії паузи (відпрацьований старий сухостій). Деревя ялини відпрацьовані переважно короїдом-друкарем (*Ips typographus* L.). Переважна кількість дерев, що відноситься до сухоостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби – збудники синяви та інші патогени. Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення.

Деревя листяних порід характеризуються змішаним характером всихання – переважно поодинокі та групові (групи невеликі – до 3 - 4 дерев). Основними патологіями, що призводять до всихання листяних порід є кореневі та стовбурові гнилі, які викликаються комплексом різних причин: дерева ДЗ, ЯЗ та ГЗ від пошкоджень опеньком осіннім (*Armillariella mellea* (Vahl. ex Fr.) Karst.), що викликає білу заболонну гниль коренів а також стовбуровими шкідниками, судинним мікозом ДЗ (офіостомозом), поперечним раком та дубовим трутовиком, що викликають стовбурові гнилі; дерева ясена звичайного в результаті діяльності опенька осіннього, що викликає заболонну гниль коренів та халарового некрозу; дерева береста від голландської хвороби; липи та граба від некрозу. Ураження і руйнування коренів дуже сильно впливає на стан дерев, так як порушується надходження в його надземні частини води та поживних речовин. Тому кореневі гнилі призводять до швидкого ослаблення і всихання дерев, вітровалів та заселення дерев стовбуровими шкідниками.

Збудниками стовбурових гнилей, а це в основному ядрові та ядрово-заболонні гнилі, є трутові гриби які заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. Ураження стовбуровими гнилями призводить до бурелому, сніголаму та захаращення насаджень.

Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацьованням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на ДЗ є златки (*Buprestidae*) (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), вусач дубовий малий (*Cerambyx scopolii* Fuessly), а також заболонник дубовий (*Scolytus intricatus* Ratz.), на ЯЗ - лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus* F.), лубоїд ясеневий малий (*Hylesinus fraxini* Panz.) та заболонник струменястий (*Scolytus multistriatus* Marsh.).

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Особливо небезпечна ситуація склалася в кварталах 7 та 46 Вовковинецького лісництва із масовим всиханням Ясена звичайного внаслідок відсутності достатньої кількості опадів у вегетаційному періоді та зміні умов місцезростання на більш посушливій та перестійній даних насаджень.

Характер перебігу патологічних процесів у даних насадженнях різний – наявний як комлевий тип прояву та локалізації гнилей (наявність дупел в комлевій та прикореневій частинах стовбурів дерев) так і вершинний – в кронах дерев, що призводить до прояву суховершинності (мікози), широкого поширення водяних пагонів як одного із головних показників ослаблення деревостанів. Суховершинність за зовнішніми проявами перебігу захворювання відповідає судинному мікозу (дерева породи ДЗ), халарового некрозу ясена (дерева ЯЗ) а також некрозу ЛПД та ГЗ.

В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 1/2 до 2/3 крони. Поодинокі в насадженнях наявні дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів – трутовиків, серед яких найчастіше зустрічаються - трутовик дубовий несправжній та трутовик дубовий та інші їх види, що теж призводять до появи та розповсюдженню у внутрішніх тканинах деревини стовбурових гнилей. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та буреломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів.

Обстеженні лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження коренових та стовбурових гнилей, вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, виявлено ознаки відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України за № 555 від 27 липня 1995 року (далі - Санітарних правил в лісах України).

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до Санітарних правил в лісах України рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 285,9 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу та мікроклімату регіону.
4. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку осередків стовбурних шкідників.
5. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в трьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - Філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України".

ПІДПИСИ:

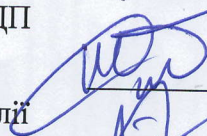
Завідувач сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

Головний лісничий філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України"

Інженер охорони та захисту лісу філії "Летичівське ЛГ" ДП "Ліси України"

Ігор МАЛІЦЬКИЙ

Олександр ШТОЙКО

Олександр АЙЗЕНКО

АКТ
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП "Ліси України"
на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

11 жовтня 2024 року

м. Хмельницький

Нами, інженером - лісопатологом І-категорії сектору нагляду, обліку та прогнозу філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Олексієм РАДЕВИЧЕМ, (на підставі листа філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП "Ліси України" від 23.09.2024 року за №194. 25.11-2024), головним лісничим філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП "Ліси України" – Олегом ГАВРИЛЮКОМ, начальником відділу з охорони та захисту лісу філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП "Ліси України" – Михайлом ГАЦКО, лісничим Михайлівського лісництва – Юрієм ЛУЦЬКОВИМ, лісничою Пархомовецького лісництва – Людмилою ШЕВЧУК, лісничим Прибузького лісництва – Віктором ВОЙТОВИЧЕМ, лісничим Чорноострівського лісництва – Олександром ДОЦЕНКО, лісничим Хмельницького лісництва – Юрієм ГРАЧУКОМ, в період з 09.10. по 11.10.2024 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП «Ліси України». Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування: філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП "Ліси України" 2021 року, представленого для лісопатологічного обстеження та причини призначення заходів та їх ступеня пошкодження насаджень :

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування						категорія лісів	Причини призначення заходів	Ступінь пошкодження насаджень
						склад	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га			
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13	14	16	17
Михайлівське	20	3	7.7		7.7	8С3(62)2ГЗ+ ЯЗ+ЛПД+БП+С 3(64)	0.70	1А	24	36	325	4	малий та великий соснові лубоїди.	середній
Михайлівське	41	5	17.0		17.0	4Д3ЗГ3ЗЯЗ+ КЛГ+ОС	0.75	1	24	28	320	4	судинний мікоз дуба, некроз граба	середній

1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13	14	16	17
Михайлівське	66	22	3.7		3.7	7ДЗЗГЗ+ЯЗ+ КЛГ+ЯВ+ ЛПД	0.70	2	27	40	330	4	судинний мікоз дуба, некроз граба	середній
Разом ВСР по лісництву					28.4									
Пархомовецьке	32	1	2.6		2.6	9ГЗ1ЯЗ+ЯВ+ ЛПД	0.90	2	23	24	330	2	некроз граба, халаровий некроз ясена	середній
Пархомовецьке	38	13	0.6		0.6	10ЯЗ+ДЗ+ГЗ	0.70	1	26	32	340	4	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба	середній
Пархомовецьке	38	20	4.9		4.9	6ДЗ4ГЗ+ЯЗ+ ЧШ+БП	0.75	1	24	30	280	4	судинний мікоз дуба, некроз граба	слабкий
Пархомовецьке	46	5	2.9		2.9	10СЗ	0.60	1А	26	28	320	4	малий та великий соснові лубоїди.	середній
						7ГЗЗКЛГ	0.35		15	16	65			
Пархомовецьке	48	18	0.9		0.9	8ДЗ2ЯЗ+ГЗ	0.75	1	26	36	380	4	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена	середній
Пархомовецьке	50	5	1.1		1.1	4ДЗ6ГЗ	0.75	1А	30	36	360	4	судинний мікоз дуба, некроз граба	середній
Пархомовецьке	52	2	6.1		6.1	4ДЗ1ЯВ1КЛГ 2ГЗ1ДЧР1ЯЗ	0.70	1	19	22	150	4	судинний мікоз дуба, некроз граба	середній
Разом ВСР по лісництву					19.1									
Прибузьке	3	11	0.5		0.5	10ДЗ+ГЗ	0.65	1	27	36	340	2	судинний мікоз дуба, некроз граба	слабкий
Прибузьке	6	11	1.9		1.9	3ДЗЗБКЛ1КЛГ ЗГЗ+ЯЛЕ	0.50	1	25	30	230	2	судинний мікоз дуба, короїд типограф	середній

1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13	14	16	17
Прибузьке	8	15	4.2		4.2	7Г32ЯЗ1ЛПД	0.70	2	25	28	335	2	некроз граба, халаровий некроз ясена	середній
Прибузьке	9	3	1.2		1.2	9С31ДЗ	0.60	1А	28	36	385	2	малий та великий соснові лубоїди.	слабкий
						10ГЗ	0.30		15	16	50			
Прибузьке	9	4	0.6		0.6	10ДЗ+ГЗ+ЯЗ	0.60	1	26	32	300	2	судинний мікоз дуба, некроз граба	середній
						10ГЗ	0.40		13	14	50			
Прибузьке	9	7	0.7		0.7	9С31ДЗ	0.55	1А	27	34	330	2	малий та великий соснові лубоїди.	слабкий
						10ГЗ	0.30		14	14	45			
Прибузьке	9	8	1.8		1.8	6Д31С33ГЗ+ ЯЗ	0.70	1	27	36	365	2	судинний мікоз дуба	середній
Прибузьке	10	17	5.5		5.5	10ДЗ+ЧШ+ЯЗ+ ГЗ	0.60	1	26	36	300	2	судинний мікоз дуба	середній
Прибузьке	13	5	4.4		4.4	5Д33С32ГЗ	0.45	1	27	30	260	2	малий та великий соснові лубоїди, судинний мікоз	середній
Прибузьке	14	2	1.4		1.4	8Д32ЯЗ+ГЗ	0.50	1	26	34	265	2	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба	середній
Прибузьке	20	6	4.7		4.7	8С31ЯЗ1КЛГ	0.50	1А	31	42	360	2	малий та великий соснові лубоїди, халаровий некроз ясена	середній
Прибузьке	20	10	1.4		1.4	10ДЗ+ЯЗ+ГЗ	0.65	1	29	40	370	2	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена	слабкий
Прибузьке	20	16	26.0		26.0	5Д35ГЗ+ЯЗ+ ЛПД+БРС+ЯВ	0.65	1	28	40	300	2	судинний мікоз дуба, некроз граба	слабкий
Прибузьке	22	9	14.0		14.0	4Д32ЯЗ3ГЗ 1БРС	0.65	2	28	44	310	2	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена	середній

1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13	14	16	17
Хмельницьке	3	15	15.0		15.0	4Д31Я35ГЗ+ БП+ОС+АКБ+ КЛГ	0.65	2	23	26	220	2	судинний мікоз дуба, некроз граба	слабкий
Хмельницьке	4	2	0.6		0.6	10ЯЗ+ДЗ+ГЗ	0.50	1А	26	32	245	2	халаровий некроз ясена, судинний мікоз дуба	середній
Хмельницьке	4	33	1.4		1.4	8ТК1ВЛЧ1ОС	0.50	1А	22	50	245	2	бура ядрово- заболонна гниль, осиковий трутовик	середній
Разом ВСР по лісництву					17.0									
Всього ВСР по філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП "Ліси України"					182.9									

Загальна обстежена площа по філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП "Ліси України" складає 182,9 га.

По причинах розладнання в загальному по підприємству:

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження				Примітки
	слабкий	середній	сильний	Всього	
судинний мікоз	60,6	57,4		118,0	
некроз граба		13,3		13,3	
халаровий некроз ясена	6,0	22,6		28,6	
малий та великий соснові лубоїди	1,9	19,7		21,6	
бура ядрово-заболонна гниль		1,4		1,4	
Разом	68,5	114,4		182,9	

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Причинами, що призводять до всихання листяних порід є кореневі та стовбурові гнилі, які викликаються комплексом різних причин: дерева дуба звичайного від пошкоджень судинним мікозом (офіостомозом) та поперечним раком, дерева граба від некрозу, дерева берези повислої від бактеріальної водянки, трутовика справжнього (*Fomes fomentarius*), дерева осики від трутовика несправжнього (*Phellinus tremulae*), дерева ясена від опенька осіннього (*Armillaria mellea*) та халарового некрозу (*Chalara fraxinea*). Ураження і руйнування коренів дуже сильно впливає на стан дерев, так як порушується надходження в його надземні частини води та поживних речовин.

Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на дубі звичайному (ДЗ) є малий дубовий вусач (*Cerambyx scopolii*), на ясені звичайному (ЯЗ) – лубоїд ясеневий строкатий (*Hylesinus fraxini*) та лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus*), на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor*), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda*) та короїд шести зубий (*Ips sexdentatus*) які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Переважна кількість дерев що відноситься до сухостою минулих років - вражена стовбуровими шкідниками з родини златок, в незначному відсотку – представниками родини вусачів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та буреломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 182,9 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні філії "Хмельницьке лісомисливське господарство" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводитимуться силами лісової охорони філії "Хмельницьке лісомисливське господарство". На момент обстеження ознак відводу не було.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку осередків стовбурних шкідників.
4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

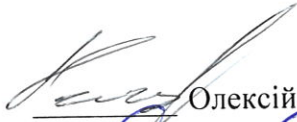
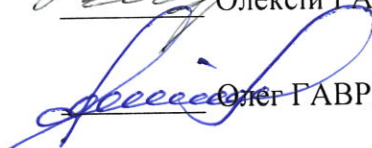
Акт складений в трьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й- філії "Хмельницьке лісомисливське господарство"

ПІДПИСИ :

Інженер-лісопатолог сектору нагляду, обліку та прогнозу філії "Вінницялісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Головний лісничий філії "Хмельницьке лісомисливське господарство"

 Олексій РАДЕВИЧ
 Олег ГАВРИЛЮК

Начальник відділу з охорони та захисту лісу філії
"Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП
"Ліси України"

Лісничий Михайлівського лісництва філії
"Хмельницьке лісомисливське господарство" ДП
"Ліси України"

Лісничка Пархомовецького лісництва філії
"Хмельницьке лісомисливське
господарство" ДП "Ліси України"
Лісничий Прибузького лісництва філії
"Хмельницьке лісомисливське
господарство" ДП "Ліси України"

Лісничий Чорноострівського лісництва філії
"Хмельницьке лісомисливське
господарство" ДП "Ліси України"
Лісничий Хмельницького лісництва філії
"Хмельницьке лісомисливське
господарство" ДП "Ліси України"

Мхайло ГАЦКО

Юрій ЛУЦЬКОВ

Людмила ШЕВЧУК

Віктор ВОЙТОВИЧ

Олександр ДОЦЕНКО

Юрій ГРАЧУК